

Bilag 7

Axelborg, den 19. december 1949.

Til det af folketinget nedsatte udvalg om forslag til lov om arbejderbeskyttelse.

De landøkonomiske foreninger har gennemgået det af socialministeren i folketinget fremsatte forslag til lov om arbejderbeskyttelse og ønsker i den anledning overfor folketinget at fremkomme med følgende bemærkninger om landbrugets syn på dette spørgsmål. Den principielle forskel mellem det nu fremsatte forslag og den gældende lovgivning er, at medens man hidtil alene har truffet lovforanstaltninger på områder, hvor der virkelig forelå bedriftsfarer, og hvor der kunne være anledning til at træffe sundheds- og velfærdsforanstaltninger på arbejdsstedet, beskæftiger det nu fremsatte forslag sig praktisk taget med enhver form for beskæftigelse ikke alene, hvor det drejer sig om arbejde for fremmede, men i stort omfang også, hvor børn og unge mennesker arbejder hos deres forældre. Når landbruget til forskel fra tidligere er medtaget under forslaget område, begrundes dette i bemærkningerne på følgende måde:

„Arbejdet i landbruget og i gartneri foregår vel under forhold, der i væsentlig henseende adskiller sig fra dem, som industriens, håndværkets og handelens arbejdere arbejder under, men dette kan ikke tilstrækkelig begrunde, at disse erhverv holdes udenfor lovens område.“

Når arbejdet i landbruget er taget med, skyldes det således alene et ønske om at inddrage erhvervet under loven — arbejdets krakter har ikke været det afgørende.

Om lovens område hedder det, at „Forslaget finder anvendelse på beskæftigelse af enhver art, dog ikke på arbejde, der udføres alene af sådanne medlemmer af arbejdsgeberens familie, som hører til hans husstand.“ Denne bestemmelse forklares i bemærkningerne på den måde, at dersom arbejdsforholdet skal falde udenfor loven, må det kræves, at arbejdet alene udføres af familiens medlemmer. Såsnart en fremmed arbejder deltager i arbejdet, må dette bevirke, at ikke blot hans arbejdsforhold, men arbejdsforholdet i det hele taget omfattes af lovens regler. Dette vil sige, at forslaget bestemmelser vil finde anvendelse på hjemmeværende børn og unge mennesker i en landbrugsbedrift, dersom man beskæftiger fast eller lejlighedsvis fremmed medhjælp, og det vil igen sige, at forslaget bestemmelser vil få indgribende virkning på praktisk taget alt arbejde, der udføres indenfor dansk landbrug.

De landøkonomiske foreninger ønsker ikke i denne henvendelse at gå i enkeltheder med forslaget bestemmelser, men skal alene som eksempler pege på nogle forhold, der må forekomme aldeles urimelige og ligge langt ud over, hvad der måtte være naturligt for lovgivningsmagten at beskæftige sig med.

Om arbejdstiden hedder det, at „Arbejdet skal tilrettelægges således, at der i hvert døgn gives arbejderne en hvileperiode af mindst 11 på hinanden følgende timer, og i hvileperioden skal tiden fra kl. 22 til kl. 6 indbefattes — herfra dog undtaget det nødvendige arbejde ved pasning af dyr og planter.“ Dette vil betyde, at man ikke i en landbrugsbedrift i de travle perioder kan arbejde efter kl. 19 om aftenen, dersom man har begyndt kl. 6 om morgenen, hvilket stadig er det hyppigste. Da man i reglen lader beslutningen om overarbejde afhænge af, hvordan vejret udvikler sig i løbet af dagen, virker det noget urealistisk, at der er åbnet adgang for dispensation fra forslaget bestemmelser ved henvendelse til socialministeren.

I samme afsnit fastlægges helligdagsfriheden fra normal arbejdstids ophævelse om lørdagen til kl. 6 den påfølgende mandag.

Det normale i landbruget er, at man på helligdage alene beskæftiger sig med dyrenes pasning. Dette nødvendige arbejde udføres gennem arbejdsdeling blandt husstandens medlemmer. I perioder med ugunstige vejrforhold kan det være nødvendigt at forskyde arbejdstiden i så- og høsttid, dersom man skal opnå det størst mulige udbytte af den danske jord. Dette vil i fremtiden være forbudt, dersom forslaget ophøjes til lov.

En sådan indskrænkning i landbrugets dispositionsfrihed kan de landøkonomiske foreninger under ingen omstændigheder affinde sig med, og det danske samfund vil være dårligt tjent hermed.